

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 7 maja 2015 r.

w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych

(Dz. U. z dnia 25 maja 2015 r.)

Na podstawie art. 23a § 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego;
- 2) warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 3) sposób powoływania i odwoływania instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 4) zakres i warunki udostępniania akt sprawy instytucjom i osobom uprawnionym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 5) formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego.

§ 2. W sądzie okręgowym prowadzi się wykaz instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, zwany dalej "wykazem".

§ 3. Do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego jest uprawniona instytucja, która:

- 1) zgodnie ze swoimi zadaniami statutowymi została powołana do wykonywania zadań w zakresie mediacji, resocjalizacji, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka,
- 2) zapewnia przeprowadzenie postępowania mediacyjnego przez osoby spełniające warunki, o których mowa w § 4 pkt 1-7,
- 3) posiada warunki organizacyjne umożliwiające przeprowadzenie postępowania mediacyjnego,
- 4) została wpisana do wykazu
  - zwana dalej "instytucją uprawnioną".

§ 4. Do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego jest uprawniona osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo obywatelstwo innego państwa, jeżeli na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej przysługuje jej prawo podjęcia zatrudnienia lub samozatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w tych przepisach,
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych i ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) ukończyła 26 lat,
- 4) zna język polski w mowie i piśmie,
- 5) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 6) posiada umiejętności i wiedzę w zakresie przeprowadzania postępowania mediacyjnego, rozwiązywania konfliktów i nawiązywania kontaktów międzyludzkich,
- 7) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków,
- 8) została wpisana do wykazu
  - zwana dalej "osobą uprawnioną".

§ 5. Postępowania mediacyjnego nie może przeprowadzać czynny zawodowo sędzia, prokurator, asesor prokuratorski, aplikant wymienionych zawodów, ławnik, referendarz sądowy, asystent sędziego, asystent prokuratora oraz funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw.

§ 6. 1. Wpis do wykazu następuje na wniosek instytucji lub osoby. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub w § 4 pkt 1, 3, 5 i 6, oraz oświadczenia o spełnieniu warunków, o których mowa w § 4 pkt 2 i 4.

2. W przedmiocie wpisu do wykazu prezes sądu okręgowego wydaje decyzję administracyjną. Od decyzji w przedmiocie wpisu służy odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego.

3. Prezes sądu okręgowego wpisuje do wykazu instytucję lub osobę, wyrażającą gotowość przeprowadzania postępowania mediacyjnego, po stwierdzeniu spełnienia warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub w § 4 pkt 1-7.

4. Wpis zawiera następujące dane:

- 1) nazwę instytucji uprawnionej lub imię i nazwisko oraz datę urodzenia osoby uprawnionej;
- 2) adres do korespondencji instytucji lub osoby uprawnionej;
- 3) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej instytucji lub osoby uprawnionej.

5. Osoba kierująca instytucją uprawnioną i osoba uprawniona mają obowiązek zawiadomić prezesa sądu okręgowego o:

- 1) każdej zmianie danych, o których mowa w ust. 4,
- 2) utracie któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub w § 4 pkt 1, 2 i 4-6
- w terminie 14 dni od dnia zmiany lub utraty spełnienia warunku.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, prezes sądu okręgowego dokonuje aktualizacji wykazu.

§ 7. 1. Prezes sądu okręgowego skreśla z wykazu instytucję uprawnioną:

- 1) na wniosek instytucji uprawnionej;
- 2) w razie likwidacji instytucji uprawnionej;
- 3) w razie utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3;
- 4) w razie zaistnienia wobec wszystkich osób, o których mowa w § 3 pkt 2, okoliczności, o których mowa w § 5.

2. Prezes sądu okręgowego skreśla z wykazu osobę uprawnioną:

- 1) na wniosek osoby uprawnionej;
- 2) w razie śmierci osoby uprawnionej;
- 3) w razie utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w § 4 pkt 1, 2 i 4-7;
- 4) w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 5.

3. Prezes sądu okręgowego może skreślić z wykazu instytucję lub osobę uprawnioną w razie niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego.

4. Przepis § 6 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 8. 1. W postanowieniu o skierowaniu sprawy do instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego sąd lub referendarz sądowy, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator lub inny organ prowadzący to postępowanie, zwany dalej "innym organem", powołuje instytucję uprawnioną albo osobę uprawnioną.

2. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych potrzebą skutecznego przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, można powołać do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w konkretnej sprawie instytucję albo osobę spoza wykazu zgłaszającą taką gotowość, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub § 4 pkt 1-7.

§ 9. 1. W postanowieniu, o którym mowa w § 8, należy wskazać:

- 1) nazwę instytucji albo imię i nazwisko osoby powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 2) imię i nazwisko oskarżonego oraz imię i nazwisko albo nazwę pokrzywdzonego;
- 3) czyn zarzucany oskarżonemu wraz z podaniem kwalifikacji prawnej czynu;
- 4) akta sprawy udostępniane instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;

- 5) warunki udostępnienia akt sprawy instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, o których mowa w § 12 ust. 2;
- 6) termin zakończenia postępowania mediacyjnego.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, biegnie od daty doręczenia instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego postanowienia, o którym mowa w § 8.

3. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ przekazuje:

- 1) oskarżonemu i pokrzywdzonemu adres do korespondencji, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej instytucji albo osoby powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, umożliwiające kontakt z nimi;
- 2) instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego posiadane dane oskarżonego i pokrzywdzonego, takie jak: adres zamieszkania lub pobytu, adres dla doręczeń, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej umożliwiające szybkie komunikowanie się z nimi.

§ 10. Postępowanie mediacyjne przeprowadza osoba, o której mowa w § 8 ust. 1 albo ust. 2, a w imieniu instytucji, o której mowa w § 8 ust. 1 albo ust. 2, przedstawiciel spełniający warunki, o których mowa w § 4 pkt 1-7, upoważniony pisemnie przez tę instytucję, zwani dalej "mediatorem".

§ 11. 1. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał instytucję uprawnioną na podstawie § 8 ust. 1, odwołuje ją w razie:

- 1) skreślenia z wykazu;
- 2) zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, okoliczności, o których mowa w § 5, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela;
- 3) zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji uprawnionej, okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela;
- 4) uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub instytucji uprawnionej.

2. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał osobę uprawnioną na podstawie § 8 ust. 1, odwołuje ją w razie:

- 1) skreślenia z wykazu;
- 2) zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego;
- 3) uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub osoby uprawnionej.

3. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał instytucję na podstawie § 8 ust. 2, odwołuje ją w razie:

- 1) likwidacji instytucji;
- 2) utraty któregośkolwiek z warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3;
- 3) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego;
- 4) zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, okoliczności, o których mowa w § 5, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela;
- 5) zaistnienia, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, skutkujących brakiem możliwości przeprowadzenia postępowania mediacyjnego przez innego upoważnionego przedstawiciela;
- 6) uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub instytucji.

4. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który powołał osobę na podstawie § 8 ust. 2, odwołuje ją w razie:

- 1) śmierci osoby;
- 2) utraty któregośkolwiek z warunków, o których mowa w § 4 pkt 1, 2 i 4-7;
- 3) zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 5;
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego;

- 5) zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego;
- 6) uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub osoby.

5. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w § 5 lub w art. 40 lub art. 41 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, wobec upoważnionego przedstawiciela przeprowadzającego postępowanie mediacyjne w imieniu instytucji, o której mowa w § 8 ust. 1 albo ust. 2, do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego upoważnia się innego przedstawiciela spełniającego warunki, o których mowa w § 4 pkt 1-7, chyba że sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ odwołał instytucję na podstawie ust. 1 albo 3.

§ 12. 1. Mediatorowi nie udostępnia się materiałów zawartych w aktach sprawy, na które rozciąga się obowiązek zachowania w tajemnicy informacji niejawnych albo zachowania tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji, materiałów dotyczących stanu zdrowia oskarżonego, opinii o oskarżonym, danych o jego karalności oraz pozwalających na ustalenie tożsamości świadka przesłuchanego w trybie art. 184 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego i takich, których ujawnienie pokrzywdzonemu mogłoby mieć wpływ na odpowiedzialność karną innych oskarżonych w tej sprawie nieuczestniczących w postępowaniu mediacyjnym.

2. Udostępnienie akt sprawy mediatorowi może nastąpić poprzez:

- 1) umożliwienie bezpośredniego zapoznania się z aktami w obecności upoważnionego pracownika organu prowadzącego postępowanie;
- 2) wydanie kopii dokumentów z akt sprawy;
- 3) zezwolenie na sporządzenie odpisów z akt sprawy.

3. Mediator przechowuje odpisy, kopie oraz notatki z akt sprawy w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z nimi osobom postronnym i po zakończeniu postępowania mediacyjnego zwraca je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego.

§ 13. 1. Postępowania mediacyjnego nie przeprowadza się w lokalu zajmowanym przez uczestników lub ich rodziny ani w budynkach organów uprawnionych do skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego.

2. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą uczestników, można przeprowadzić postępowanie mediacyjne w lokalu zajmowanym przez uczestników lub ich rodziny.

§ 14. Po doręczeniu postanowienia, o którym mowa w § 8, mediator:

- 1) niezwłocznie nawiązuje kontakt z oskarżonym i pokrzywdzonym, ustalając termin i miejsce spotkania z każdym z nich;
- 2) przeprowadza z oskarżonym i pokrzywdzonym, w dogodnym dla nich miejscu i czasie, indywidualne lub wspólne spotkania wstępne, podczas których wyjaśnia oskarżonemu i pokrzywdzonemu cele i zasady postępowania mediacyjnego, a także poucza ich o możliwości cofnięcia zgody na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym aż do jego zakończenia oraz odbiera od oskarżonego i pokrzywdzonego zgodę na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym, jeżeli nie odebrał jej organ kierujący sprawę do mediacji;
- 3) przeprowadza spotkanie mediacyjne z udziałem oskarżonego i pokrzywdzonego w miejscu i czasie dogodnym dla uczestników;
- 4) pomaga w sformułowaniu treści ugody między oskarżonym i pokrzywdzonym, informując ich w szczególności o treści art. 107 § 3 i 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego;
- 5) sprawdza wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej ugody.

§ 15. Jeżeli nie jest możliwe bezpośrednie spotkanie oskarżonego z pokrzywdzonym, o którym mowa w § 14 pkt 3, mediator może przeprowadzić postępowanie mediacyjne w sposób pośredni, przekazując każdemu z nich informacje, propozycje i stanowisko dotyczące zawarcia ugody i jej treści zajmowane przez innego uczestnika.

§ 16. 1. Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator niezwłocznie sporządza pisemne sprawozdanie z wyników postępowania mediacyjnego i przedstawia je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego.

2. Sprawozdanie powinno zawierać:

- 1) sygnaturę sprawy;
- 2) imię i nazwisko mediatora lub nazwę instytucji powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 3) informację o wynikach postępowania mediacyjnego;
- 4) podpis mediatora.

§ 17. 1. Jeżeli postępowanie mediacyjne nie zostało ukończony w terminie, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 6, a uczestnicy wyrażają wolę kontynuowania postępowania mediacyjnego, mediator niezwłocznie sporządza i przedstawia organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego, informację o stanie postępowania mediacyjnego, wskazując przyczyny bezskutecznego upływu terminu. Przepis § 16 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. W uzasadnionych przypadkach organ, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego, na wniosek mediatora, może przedłużyć termin, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 6, na czas niezbędny do zakończenia postępowania mediacyjnego.

§ 18. 1. Instytucje i osoby godne zaufania wpisane do wykazu, o którym mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. Nr 108, poz. 1020), podlegają wpisowi do wykazu, o którym mowa w § 2, pod warunkiem że spełniają wymogi, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub § 4 pkt 1-7.

2. Prezes sądu okręgowego może się zwrócić do instytucji i osób godnych zaufania, o których mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych, o przedstawienie dokumentów i oświadczeń potwierdzających spełnienie warunków, o których mowa w § 3 pkt 1-3 lub § 4 pkt 1-7.

3. Prezes sądu okręgowego w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia wydaje decyzje administracyjne w przedmiocie wpisu do wykazu, o którym mowa w § 2, instytucji i osób godnych zaufania, o których mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych. Przepis § 6 ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 19. Do dnia wydania decyzji, o której mowa w § 18 ust. 3, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie rozporządzenia, postępowanie mediacyjne może przeprowadzać instytucja albo osoba godna zaufania wpisana do wykazu, o którym mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.⁽¹⁾